

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

Megjelenik minden vasárnap egyívnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért minden közlés után 6 filler (3 krajczár) fizetendő

Egyéb hirdetéseknel:

egész oldal ... kor. 32. — negyed oldal ... kor. 8.
fél oldal ... » 16. — nyolczad oldal » 4.

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz

Figyelmeztetés a kath. népiskolai iskolai könyvtárak érdekében.

Hazánkban igen sok kath. népiskolának van már iskolai könyvtára, sőt igen sok helyen szerveztek kath. tanítóink ifjúsági könyvtárat is; ez a körülmény, de különösen az újabb időben az ily könyvtárak létesítésére megindított üdvös mozgalom kötelességévé tette az arra hivatott tényezőknél, hogy a kath. népiskolai iskolai és ifjúsági könyvtárak számára részletes könyvjegyzéket állítsanak össze és adjanak ki a könyvtárakat szervező tanítók számára. Örömmel értesültünk, hogy a kath. népiskolai iskolai könyvtár és kath. ifjúsági könyvtár **jegyzékének** összeállítása már erősen munkába vétetett s annak megjelenése rövid időn belül várható. **A Szent-István-Társulat teljesen ingyen megküldi majd kath. tanintézeteknek e jegyzéket, addig is kötelességszerűen kérjük olvasóinkat, hogy türelemmel várják be e jegyzékek megjelenését, mert az állam által kiadott ily könyvjegyzékek a kath. iskolákra nem bírnak kötelező erővel.**

Kath. népiskolai könyvtárak a Vác-egyházmegyében.

Vác-egyházmegye nagyérdemű főtanfelügyelője, Csárolszky József c. püspök úrnak lekötendő és felelő szíveségéből megkaptuk Vác-egyházmegye lelkes püspökének, gróf Csáky Károly ömeltóságának f. évi X. számú körleveléből, melyben a kath. népiskolai könyvtárak fölléte körül követendő eljárást határozza meg. Micszoktuk azt, hogy Vác-egyházmegye minden újabb tanügyi mozgalomban, felfogva a kath.

iskolák fejlesztésének szükségét, gyorsan, de mindenkor mély pedagógiai bölcsességgel intézkedik, miáltal az egyházmegye iskoláinak nemcsak színvonalát őrzi meg, hanem a kath. egyháznak, a népek, nemzetek nevelésében követett hagyományos, éber gondoskodását is dokumentálja. És így van ez jól, mert amúgy is lépten-nyomon épen a haladás, az életerős fejlődés jellegé alá támadják elleneink az egyház iskolafenntartó jogát. De most térjünk a rendeletre. Az egyházmegyei főpásztor intézkedése így szól:

A vallás- és közoktatásügyi miniszter 2962. 1804. eln. sz. alatti körrendeletében az iskolai könyvtárak létesítése iránt a leghathatósabban intézkedett, amennyiben valamennyi állami és államilag segélyezett elemi iskolához a kormány rendel meg a könyvtárakat és pedig három minőségben: az I. tipust az 1—2 tanterővel ellátotthoz, az I. és II. tipust a 3—5 tanterővel bírúhoz és az I., II. és III. típusokat a 6 vagy több tanítóval rendelkező iskolához. A miniszter egyben közli a típusok szerint engedélyezett ifjúsági könyvek jegyzékét és könyvtárkezelési szabályait.

Ambár a Népiskolai Ifjúsági Könyvtárakat Intéző Bizottság által összeállított fenti könyvtártípusok teljes megrendelését a kath. iskolaiigazgatóknak nem ajánlom, lévén azokban a miénktől eltérő más irányú könyvek is, sőt néhányat a típusok könyveiből meg sem engedhetnék, az iskolai könyvtárak mindenütt való föllállítását én is szükségesnek tartom és azok mielőbbi eszközzésére utasítom az iskolák igazgatóit, az alábbiakban közlöm a kezelésre vonatkozó utasítást, a könyvek megválasztását az igazgatókra bízom azon hozzáadással, hogy a Szent-István-Társulat kiadványait elsőszében részesítsék és a könyvet mindig a könyvtárba való elhelyezés előtt önmaguk olvassák el, hogy azért felelősséget vállalhassanak.

A könyvek beszerzése és bekötésének költsége fedezetet találhat az iskolaszék által megajánlható évi összegben, a rendezendő karácsonyi

patékok belepti díjaiban, a gyűjtesekből bejött jövedelemben és a nem szegényektől a beiratkoriskor e díra szedhető tíz fillérben.

A könyvtárban a fennnevezett háromfoku elkülönítés nem szükséges, de a kezelő tanító mindig tekintetbe venni tartozik a könyvet kéro tanuló értelmi fejlődésének fokozatát.

Eltérve azt is, hogy e könyvtárak úgy bővüljenek, miszerint az iskolából kikerült ifjuság is megtalálja benne olvasmányát, vagyis hogy az iskolai könyvtár ifjusági könyvtárral bővültessek ki és az azt használóktól, ha nem szegény szülök gyermekei, évi egy koronáig terjedhető díj szedessék.

Melegen ajánlom ez ügyet az iskolaigazgatók használatára és elvárom lelkes közbenjárásuktól, hogy a jövő évi iskolai értesítvényekben már szép eredménnyel örvezzetnek meg.

★

Fölvétjük ezen időszerű rendelkezésre az illetékes tényleg magas figyelmét és kartársainkat ismételtén is buzdítjuk az iskolai könyvtárak ügyének fölkarolására. Mutassuk meg, hogy midőn anyagi és erkölcsi javainkért küzdve, talán a megtartatlan elbánás tapasztalata miatt az alkoresedés szavai jönnek is ajkunkra, de szent hívatusunknak mindamellett buzgó apostolai vagyunk, nemcsak a szorosán vett iskolai kötelességek, hanem minden a neptanítói magasztos névvel összetartozó feladatok teljesítésében.

Hangsúlyozottan jegyezzük meg, hogy a népi iskolai könyvtárakhoz kötött magasztos nevelési céloktól indítatva a Szent-István-Társulat már legközelebb szétküldi a kath. népiskolai könyvtárak szervezetét és könyvjegyzékét: mert az általam által kiadott könyvjegyzék nem bírhat kötelező erővel kath. iskoláinkra, hanem miként azt a fennnevezett egyházmegyei rendelet is kijelenti, a könyvjegyzékben oly irányú, oly szellemű könyvek is foglaltatnak, amelyeket a kath. növendékek kezebe adni nem szabad.

Ezért kérjük kartársainkat, hogy a Szent-István-Társulat kiadásában rövid időn belül megjelenő *kath. népiskolai könyvtárak jegyzékét és szervezetét* bevárni sziveskedjenek. E.

A magyar nemzeti nyelv az iskolában.*

(Folytatás.)

De bármily buzgón valósitották is a törvényt, sőt egyes helyeken már tannyelvül is használják a magyart, engem legalább nagyon gondolkozóba ejt az a körülmény, hogy még ilyen helyeken is a magyar nyelvnek iskolai tanítása elenyészőleg esekély hatást gyakorolt a község magyarosodására.

Ha ennek ellenében a városok rohamos magyarosodására utalnak, nem beszélnek őszintén, midőn e kedvező jelenséget tisztán az iskolák

* Mayer Béla v. püspök úr beszéde, melyet a kalocsai vidéki róm. kath. tanítóegylet gyűlésén tartott.

működésének tulajdonítják és elhallgatják, hogy a magyar nyelvnek a vidékeken való hódítása majdnem a zérussal egyenlőnek tekintendő.

Es ennek oka, úgy gondolom, nem kizárólag az iskolában keresendő, valamint hogy meg is vagyok győződve, hogy a magyarosítás nagy föladatát az iskolák maguk megoldani képtelenek. Elhiszem, hogy a nemzetiségi gyermekek itt-ott már magyarul köszöntenek, magyar szavakat és mondatokat is betanultak, sőt egyes tantárgyakból magyarul is felelgetnek. De bizonyos, hogy ennek a község magyarosodására alig van valami befolyása is, mert hát az iskola falain kívül, otthon a szülői körben a tarsalgás mégis csak anyanyelven folyik. A tapasztalat igazolja, hogy az iskolák végeztével egy-két év múlva (különösen ott, ahol csak egyajku nemzetiségek lagnak) a gyermekek alaposan elfelejtik azt a gyarló magyarnyelv ismeretet, amit oly nehezen a fejükbe vertek az iskolában. Nem akarom én ezzel a magyar nyelv iskolai tanításának jelentőségét és hasznosságát kétségbe vonni, sőt szives készséggel ismerem el, hogy az iskolák útján is lehet igen szép eredményeket elérni, de csak ott, hol a nemzetiségek a magyarsággal keverve lagnak, egyebekben pedig túlvérmes reménykedésnek tartom, ha a magyarosodást egyedül az iskolák útján véljük elérhetni.

Lám Elzász és Lotharingia, két német tartomány, XIV. Lajos francia király alatt esatoltatott Franciaországhoz és úgy tudjuk, hogy az akkoron már hasonlíthatatlan magas francia kulturának, minden fölénye es erőlködése dacára, sem sikerült az ottani németeket elfranciásítani, pedig kétszáz éven át mitsem mulasztottak el, hogy a német szónak még nyomát is eltüntessék, iskoláikban csak franciául tanítottak, még a templomi szöszék is a franciasítás szolgálatába szegődött. Alig van három évtizede annak, hogy e tartományok Németországhoz visszacsatoltattak és ma a városokban tartja ugyan magát még a francia nyelv, de a községekben a kétszázados erőlködés eredményének már csak halvány nyomaira is alig akadnak. De minek menjünk oly messzire, hogy az iskolának nyelvtanítási elégtelenségét bizonyítsuk, midőn közelebb is van akár ezer és ezer példánk annak beigazolására. Ime a latin nyelvet nyolc éven át tanítják a mi gimnáziumainkban, a németet a képezdeinkben négy évig szorgalmazzák és kérdem: hányan tanultak meg latinul, németül beszélni, vagy csak azt, amit olvasnak, megérteni?

Tudom, hogy véleményemmel majdnem egymagam állok és ma semmiben sincsen olyan általános egyetértés, mint abban, hogy az intenzivebb nyelvtanítás által a magyarosodás okvetlenül sikerülni fog, sőt a miniszteri újabb tanterv egyenesen elvárja: «hogy hat évi elemi tanítás után az idegenajkú gyermek a magyar nyelvvel annyira elsajátítsa, hogy ezen a nyelven értelmesen beszélni és — még helyesen írni is tudjon».

A tapasztalat ugyan arról tesz bizonyosságot, hogy ilyen eredményt még az egynyelvű elemi iskola

sem képes elérni, sőt még a középiskolák növendékének nagy része is a helyesírás szabályaival folytonos hadilábon áll. Őszintén szólva, boldog volnék, ha szintén el tudnám hitetni magammal, hogy a miniszteri tervben rózsás jövővel biztató szép álom valósággá válhatik. Am az ilyen optimizmus kedvezéseitől megfosztva én az új terv valósítása elé még csak nyugodtan tekinteni sem vagyok képes. Mind sűrűben mutatkozó előjelek arról tanuskodnak, hogy a nemzetiségek az újabb törvényjavaslatot olyan törekvésnek tekintik, amelynek célja nem az, hogy gyermekeik magyarul is megtanuljanak beszélni, hanem hogy anyanyelvüket velük elfelejtessék, világosan szólva: hogy az iskola által nemzetiségükből kivételkéntessenek és a magyar nemzetbe nyelviileg is beolvasztassanak. Félek, hogy a magában véve egészen helyes és jogosult törvény alkalmul fog szolgálni, hogy sokaknak túlbuzgósága és tapintatlansága a nemzetiségeket aggodalmaikban megerősítse, amint hogy már nem is hiányzanak olyan okatlan hányavetésegek és igazgatások, amelyek nem csinálnak titkot abból, hogy a nemzetiségeket elfojtani, ha kell, erőszakkal is a magyarságba beleolvasztani — a magyar állam létföltelei közé tartozik. Nincs ugyan józanészű ember, ki az ilyen törekvés igazságát és lehetőségét elhinni képes volna, de ne feledjük, hogy a féltékenység a legnagyobb képtelenségeket is valószínűkké teszi. A politikailag annyira érett magyar nemzetnek eszéágában sem lehet, hogy utopiákért buzgólkodjék, mert bizonyos, hogy az utopiák nemcsak valósíthatatlanok, hanem erőszakolásuk végzetessé válhatnak épen a magyarságra nézve.

A történelem igazolja és a magyar nemzet legjobban tudja, hogy a nemzeti nyelveket megölni nem lehet, a mienket sem lehetett ötven év előtt az úgynevezett Bachszisztéma alatt, amidőn már a középiskolákban is német szóra kényszerítettek bennünket s énbőlőlem tán soha sem vált volna olyan szívből-lélekből való magyar ember, ha azon szomorú időszak hajmeresztő erőszakoskodásának nem voltam volna szenvedő részese.

Huim! jól tudom, hogy a sovínisták előtt beszédem nem lehet népszerű s fejtegetéseim csak visszatetszésre számíthatnak. Nem bánom. Csak magyarságomat és magyar érzületemet ne vonja kétségbe senki. Én is arra töreksem, hogy magyrosódjunk s a magyar nyelv vívja ki mindenütt és mindenben, az állam összes intézményeiben, az életétől kezdve akár a hadseregig az ő jogosult érvényesülését. Legyen mindenki magyar, beszéljen mindenki magyarul, ki magyar kenyeret eszik. Ez az én obajom is és nem hiszem, hogy volna, ki nagyobb jobban tudna örvendeni annak, ha sikerülne mindenként anyanyelvére nézve is magyarrá tenni ebben az országban. Őszintén megvallva, én nem hiszek az ilyen siker lehetőségében s úgy érzem, hogy tartanom minden olyan jövőt, amely multunkkal ellenkezik és erőnket fölülmúlja. Oroszország másfélszáz év alatt nem tudta a lengyel nyelvet elvenni a lengyelektől. Porosz-

ország hasonló törekvéseivel Pozenben többgyűlöletet aratott, mint eredményt; Csehországban állandó a hare és háború, mint következése az erőszakos nyelvpolitikának.

(Folytatása következik.)

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Az orsz. tanítói nyugdíjintézet járulékaiknak összeírása. Kivonat az esztergomi főgyűlésmegye f. évi XIX. körleveléből. Mihez tartás végett értesítem a címet, hogy a 30 filleres orsz. tanítói nyugdíjintézeti járulékok összeírásának módját ideiglenesen megállapító, a folyó évi február hó 19-én 83.928.903. sz. alatt kelt körrendeletem hatályát az 1904/5. tanévtől kezdve azon időpontig kiterjesztem, míg az 1891. évi XLIII. t.-c. más törvény nyel pótólva nem lesz. A kivánt kimutatások szerkesztése tehát a jelzett időig az érintett körrendeletben megállapított módon a kir. tanfelügyelők feladata leendő. Budapest, 1904. november 2.

A fizetés kiegészítésére és korpótlékra vonatkozó nyugták portomentesek. Tudomásulvétel és mihez tartás céljából közlöm az alábbi rendeletet: 74.979. szám. A m. kir. vallás- és közokt. minisztertől. Valamennyi főtiszt, egyházi főhatóságnak. Tudomás és az iskolaszéki elnökök megfelelő utasítása végett van szerencsém a főtiszt. főhatóságot tisztelettel értesíteni, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter úrnak f. évi 54.636. szám a. kelt átirata szerint a felekezeti tanítók fizetésének kiegészítésére és korpótlékok fedezésére az 1893. évi XXVI. t.-c. alapján engedélyezett államszegélyerre vonatkozó nyugtákat a felekezeti lelkészek iskolaszéki elnöki minőségükben, az iskolaszéki nevében, a m. kir. adóhivatalokhoz «Oktatási ügyben portómentes» záradékkal portómentesen küldhetik be. Mindazon esetekben azonban, midőn a borítékon nem az iskolaszéki szerepel feladóként, vagy a hivatalos levél külzete nem a megfelelő záradékkal láttatik el, az eljárás postajövedéki kihágást képez és a vonatkozó szabályok szerint bíráltatik el. Budapest, 1904. november hó 2-án. A miniszter meghagyásából: *Mohár*, miniszteri tanácsos.

Korpótlékra igénnyel bíró tisztviselő nyugdíjának megállapítása. Ha valamely korpótléka igénnyel bíró tisztviselő korpótléka nyugdíjának megállapításakor még nem volt esedékes, de a póttelekre való igényének megnyíltá őt még tenyleges szolgálataiban találta, nyugdíja az esedékessé vált póttelekhez mérten fölemelhető. A m. kir. közigazgatási bíróság 1904. évi 167. sz. határozata. A közigazgatási bíróság P. János nyugalmazott allami elemi iskolai igazgató-tanító panaszát a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 1898. évi 75.362. sz. alatt kelt határozata ellen, mellyel panasztevőt 250 frtnal megállapított nyugdíjának 50 frt korpótlék számbavételével évi 30 frttal való fölemelése iránt előterjesztett kérelmével elutasította, az 1896. évi XXVI. t.-c. 53. §-a alapján vizsgálat alá vevén, következőleg ítélte: A magyar királyi közigazgatási bíróság a panasznak részben helyt ad: panasztevő nyugdíjigényét évi 275 forintra, vagyis 550 koronára emeli föl s az ékként előálló évi 50 korona többletnek a nyugdíjazás napjától — 1898. évi október 1-től — panasztevő haláláig, illetve az utolsó nyugdíj-részlet kiszolgáltatásának — 1901. évi május hó 1. napjáig az időközben elhunyt panasztevő örökösei részére való megfizetésére az országos tanítói nyugdíj- és gyám-alapot kötelezi. Indokok: A vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszter panasztevőt 1898. évi 44.222. szám alatt kelt rendeletével 1898. évi szeptember hó 1-től számítandólag, akkor élvezett 500 frt fizetésének és 15 évi beszámítható szolgálati idejének megfelelően jelzett fizetése 50%-ával — 250 frttal ideiglenesen, az 59.620/1900. számú miniszteri rendelettel pedig véglegesen nyugalmazba helyezte, figyelem kívül hagyván a vitás korpótlékokat, amely a nyugdíj megállapításakor még nem volt esedékes. Miután azonban panasztevő jelzett állásán 1898. évi október hó 4-ig maradt tényleges szol-

csalában s ennek folytán az 1893. évi XXVI. t.-c. 2. §-a értelmében az első korpótlékra való igénye meg lényeges szolgálata alatt nyílt meg, amint azt a vallás- és közoktatásügyi miniszter is ehsméri ehhez a bírósághoz intézett felvilágosító iratában: továbbá tekintettel arra, hogy ugyancsak onnan vett értesítés szerint panasztevő gyűdjás időközben elhunyt: jelen ítélet rendelkezése értelmében kellett határozni. Onkent érthető, hogy ez az ítélet panasztevő özvegye és árvái törvényszerű ellátásának megállapításánál is figyelembe veendő.

EGYESÜLETI ÉLET.

A kalocsai tankerület 1904. évi közgyűlése. Kalocsán október hó 6-án tartotta évi közgyűlést a kalocsavilégi tankerület, melyen az egyházi és világi tanácsok, valamint a tanügy iránt érdeklődők szép számmal jelentek meg. A közgyűlés napját nemcsak a nagyszabású megnyitó beszéd teszi emlékezetessé, hanem emlékezetes marad az a megyei katolikus tanítóság előtt különösen azért, mert ezen a napon értesült Mayer Béla v. püspök nagyfelkü alapítványáról, mellyel a tanítók árvái és özvegyeinek sorsán iparkodott enyhíteni. A gyűlés lefolyása a következő volt: a d. e. 9 órakor hallgatott szemnése után a katolikus kör dísztermében nyitotta meg a közgyűlést Mayer Béla v. püspök, egyleti diszelnök. A megnyitó beszéd, amely hatalmas dialektikával, meggyőző szónoki erővel a legégetőbb nemzeti kérdéssel, a magyar nyelv kérdéssel foglalkozik. A nagyszabású beszéd elhangzása után Gregorius Mihály fajszi plébános, az egyleti elnök mondott köszönetet az illusztris szónoknak. Ezután *Pötzt* Ferenc terjesztette elő dolgozatát a tanítói havi tanácsközmányokról. E tárgy fölött élénk vita indult meg, melyben résztvettek *Roslé* István, *Petronáz* József, *Dreiszigler* Ferenc, *Makay* Gábor és még többen. *Pötzt* dolgozatának irányító elveit elfogadták. A pályatételek eredményről *Dreiszigler* Ferenc terjeszti elő a bírálat eredményét. Pályatételt nyert *Pötzt* Ferenc gyak. iskolai tanító teljes dolgozatával. Ezután a tisztikart választották meg. Elnöknek egyhangulag *Hoffman* Károly apátkanonok választották meg. Világi elnök *Dreiszigler* Ferenc lett, egyházi elnöké *Makay* Gábor esp. plébános választották. A díszes gyűlést díszelő követte, mely után az egyesület testületileg kereste föl *Mayer* Béla püspök urat, hogy a tanítóság háliját tisztelgésével leroja. A tanítóság tisztelgése alkalmával *Pötzt* Ferenc a következő remek beszédben tolmácsolta a tanítóság érzelmeit: «A legmélyebb hájmerzelem vezet ma bennünket Méltóságod kegyes színe elé. Megilletődve, végtelen örömmel és hálijával vettünk tudomást Méltóságodnak bőkezűségéről, aldozatkészségéről, mellyel a szegény tanítók segélyezését hathatósan előmozdította, anyagi gondokkal terhelt napjait elviselhetőbe tette s a tanítói kenyér keserűségét enyhítette. Szívünk földobbant Méltóságod iránt, ki, Krisztus szelleme szerint, nem keresi a föltűnést, a világ csillogó híuságát, hanem ellátogat a szegénység hajlékába, oda, hol a szegénység sőhaja száll az ég felé, oda, hol az elhagyottak, az árvák és özvegyek tikos könyvei folynak. Lelke mecsúságának, igazi keresztény gondolkodásának megfellelően névtelenségbe rejtőzik, mintegy utasítván a jótéteményeiben részesülőket, hogy hálijukkal ahhoz forduljanak, ki a szavak titkait ismeri és a szeretet adományait följegyzi. És most, hogy a titok megszűnt, hogy jószándékú kezek félrevonták szemünk elől a fátyolt s így alkalmat nyújtottak nekünk, hogy az egész tanítóság nevében — bár gyenge szavakkal — háliját rebegethünk Méltóságod előtt: ez a körülmény ne aggassa Méltóságodat, mert tette oly természetű, hogy a föltűnést vágya, a földi jutalom hajhászásának a gondolatát is kizárja: mert befejezett ténnyel állunk szemben, melyhez a létesítés alkalmával semmiféle mulla, az reményt sem fűzött s melyet valaminek bekövetkezése, vagy elmaradása már meg nem változtathat; s végül, mert nekünk, szerény tanítóknak, végtelen örömet szerzett azzal, hogy Méltóságodat, ki eddig is lelkesítőnk, buzdítónk, erősítőnk volt,

mint a mi és a szívünkhez nőtt kedveseink jötevőjét tisztelhetjük és áldhatjuk. Fogadja kegyesen érzelmeink nyilvánulását. A köny, mely szemünkbe szokik, tegyen tanúságot Méltóságod tettének értékéről. Ez a köny, ki fogja törni a földi let korlátait s imáinkkal, gyermekeink imáival együtt szöszölője lesz az Ur előtt. Az irgalom forrása lesz annál, ki örökhív szavával mondotta: «amit egynek tesztek ezek közül, nekem tettétek». O meghallgatja könyörgéseinket, mert önzetlen jötevőnkért esdünk, szeretetében fogadja Méltóságodat, mert Méltóságod miniket is szeretett és a nagy számadás napján föl fogja emelni, mert jó tetteiben olyan pártfogókat szerzett, mik a siron túl is elkísérik. Méltóságod az Isten dicsőségét keresi, az Ő áldása legyen osztályrésze. Az Ő áldása kísérje e földi életben, az legyen megdicsőülésének alapja az örök hazában.» Az üdvözölő beszédre Oméltósága meghatottan válaszolt. Szívhez szóló szavai a jelen voltakát melyen meghatották.

IRODALOM.

Het új nepiratka. A Szent-István-Társulat kiadásában újabbán ismet hét nepiratka jelent meg. *Nem csaltakozott az Istenben.* (208. sz.) *Irta Murai*. Árván maradt leány megható története, akit, miután jötevője és nevelőanyja meghal, a kertész pedig, aki elveszi, szerenesélenül jár, újabb megpróbáltatás elé állít a Gondviselés; de megmarad erős hitében és bizalmában, mely végre boldogsággal jutalmazza. Ára 8 fillér. — *X. Pius pápa élete.* (209. sz.) *Irta Arácsy* János. A nép számára röviden, velősen, világosan írt életrajz. Ára 12 fillér. — *Ertsük meg egymást.* (210. sz.) Jó tanácsok magyar testvéreinkhez. *Irta Vágásy* Gyula. Ez a szociálistaktól hirdetelt téves tanításoknak és hamis ígérteknék fölfogható cáfolata. E füzet terjesztésére különösen figyelmeztetem az olvasókat. Ára 12 fillér. — *Árva Gergely.* (211. sz.) Elbeszélés. *Irta Ember* György. Magyaros történet, melyben Nagy Ferenc tanítónak hasznos eszelekyése van lerajzolva, aki az elmaradt, erkölcsiében meghomlott falut egészen újjáalakítja. A romlottság közepette becsületese nek maradt szegény *Árva Gergelyt* oktatásával ő képezi ki derék, ügyes emberré s többakadályon keresztül megszerzi neki lelki boldogságát is. Ára 30 fillér. — *A szeplőtelen fogantatás ünnepe.* (212. sz.) *Irta Vörög* Ferenc. Ez a kis füzet a szeplőtelen fogantatás hitcékkének jubileuma alkalmából készült. Történetileg kimutatja, hogy a szeplőtelen fogantatásban való hit ősrégi, hogy az hazánkban is ősi tisztelet tárgya, amnek bizonyosságai a tiszteletére nevezett templomok, melyek közül többeket felsorol. Bizonyosság, továbbá a megmaradt Mária-énekek, melyek közt egy XIV. századbeli is olyanok festi a Bold. Szűzet, akit szeplőt nem illehet, benne bünt nem lelünk. Az idén kedves alkalmi ajándéka lehet a nép gyermekeinek. A füzet ára csak 6 fillér. — *Egy imádságkönyv története és a Vavleán ycsodás története.* *Irta Reim* Lajos. Az előbbi, versben írt elbeszélés. Mind a kettőnek erős erkölcsi érzés az alapja: a hit szüksége fejtegetésének tárgya. Ára 10 fillér. — *A bűnbánó fiú.* Karácsonyi pásztorjáték. *Irta Herczegh* Péter. Keves szemlélyel könnyen előadható esimes pásztorjáték, mellyel a Szent-István-Társulat kiadta pásztorjátékok sorához új gyöngyszem fűződik. Ára 10 fillér. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében: Budapest, IV. Kecskeméti-u. 2. szám. — A néprekák terjesztére minden kath. tanítónak fontos kötelesség.

VEGYESEK.

Tanító ünnepe. Díszes ünnepe volt folyó évi november hó 24-én Zirc községnek. Ykkor innepelte ugyan szeretett igazgató-tanítójának, *Wörth B. Gábornak*, nagyven éves tanítói működését. Nem hivatalos ünnep volt ez, hanem a szeretett és hála ünnepe, mellyel Zirc község lakossága hódolt nemes, ősi tanfőrfiának. Reggel 9 órakor hálaadó istentisztelet volt az apátsági templomban, melyet a fiúiskola növendékei latin miseéneket és Te Deumot

énekelte. Mire után az egész közönség mélt. Vajda Ödön
 cist. apát uralmát a fiúiskola egyik termébe vonult,
 hogy az ünnepeltet egy három tagból álló küldöttség hívta
 meg. W. h. h. belépésekor az egész közönség éljenzéssel
 fogadta, majd a zirci daloskor üdvözölte énekkel szeretett
 karmesterét. Az üdvözlések sorát Vajda Ödön apát ur nyi-
 totta meg, majd dr. Szentos Anzelm perjel ker. esperes
 elnöke fel a Würthöt üdvözlő kegyelmes püspöki leiratot.
 Üdvözölte még dr. Markovits Bálint cist. plébános az
 iskolások és tanítótestület nevében, dr. Kemény Pál
 Zirci községi képviselőtestület, Tomor Sándor sauri főta-
 nitó a tanítóegylet, Kovács Zoltán III. o. el. isk. tanuló
 pedig a tanítványok nevében. Ember Károly, lapunk szer-
 kesztője, a kath. Tanügyi Tanács világi elnöke a kath.
 tanítószag elzelmeit és jókívánságait a következő őszinte
 és jensei szavakkal tolmácsolta az ünnepelhez küldött
 tavrátban: *A magyar kath. tanítószag nemes büszkeséggel*
üdvözli kedves kaptársát állásos működésének negyven-
ötös évfordulóján. Végezetül az egész közönség a Himmuszt
 énekelte el. Würth az üdvözléseket meghatott hangon
 köszönte meg, különösen azon fényes kitüntetés fölötti
 örömeinek adott kifejezést, hogy Vajda Ödön apát ur az
 ünnepélyt személyes megjelenésével tisztelte meg. Dél-
 ben 100 terítékű bankett volt, ahol szintén a szebbnél-
 szebb felköszöntők hangzottak el. Az ünnepelt rövid
 életrajzi adatai a következők. Született Pasztón 1847.
 március 20-án. Középiskolai tanulmányait Gyöngyösön
 és Budapesten végezte, tanítóképzőbe Egerben jart, hol
 1863. évben szerzett tanítói és kántori képesítőt. 1863-64.
 Tanár. 1864-65. Nagykátán volt segédtanító. 1865-72-ig
 Gádöllön működött mint kántortanító. Itt az a kitüntetés
 érte, hogy a felséges udvarnál az egyik hercegnőt magyar
 nyelvre oktatta. 1872-től pedig Zircen működik, mint
 igazgató-tanító. Nagy érdeme Zirc község megmagyarosí-
 tása, mivel 32 évi működésével elérte azt, hogy a tiszta
 német tanítvány iskola, tiszta magyar tanítványúvá va-
 lózott. Számos közmívelődési és jótékonyági intézmény
 az ő buzgó szavaival és munkásságának köszöni létét,
 így az iparostanonciskola, takarékpénztár és kórház. De
 résztvett ő a tanítóegyleti élet tevékenységében is.
 A csesznek és bakonyzombathelyi róm. kath. tanítókör-
 nek közel 20 évig volt vezető elnöke. A Veszprém egy-
 házmezei gyűlésnek pedig 15 év óta alelnöke. Tagja a
 magyar kath. tanítók 100-as bizottságának és a kath.
 Tanügyi Tanácsnak. S tekintve viruló egészségét, még
 sokat remélhet tőle a kath. nevelésügy a jövőben is.

Kath. iskola védelme. A hivatalos lap közli, hogy a
 közoktatásügyi miniszter Horváth Károly báró veszpremi
 püspöknek, aki a kislódi róm. kath. óvoda céljaira 2212
 korona értékű telket adományozott, elismerését és kö-
 szönetét nyilvánította.

Halálozás. Váradi Amadé székelyfő, tanár, a Szent-
 István-Társulat tagja nov. 25-én életének 43-ik, tanári
 működésének 20-ik évében elhunyt. Tanártársai gyász-
 jelenést adtak ki haláláról, melyet e szavakkal zárnak
 le: *A szerető igaz barát, a tanítványok javát szíven*
herói jó tanár feledhetetlen emléke örökké él közöttünk.
 Az ö. v. f. n.

A kath. magyar iskola védelme. A *turbóc-szent-*
mátai róm. kath. elemi népiskola szegénysorsu tanulói
 részre elnökileg utaványozott 40 drb. tankönyvért a
 Szent-István-Társulat nagyméltó-ágú Elnökségének a sze-
 rény tanuló s szüleinek nevében hálás köszönetét fejezi
 ki. *Milánik István* plébános, iskolaszéki elnök.

Iskolaszentelés. Nagy-Kanizsán e hó 17-én szentelte
 föl a kerületi esperes-plébános az újonnan épült diszes
 róm. kath. népiskolát. A szentelést szentmise előzte meg.
 A szentartáson részt vett Szabó Károly kir. tan. tanfel-
 ügyelő és a tanügy barátai közül sokan.

Szerkesztői üzenetek.

Gy. Köszönet. Már régen nem keresett fel sorai-
 vázunkunkat. Közleményeit mindenkor örömmel fogad-
 juk. — **S. I.** Közzétettük. — **T. S.** A kérdézt munká-
 tárak. Giesswein Sándor apát-kanonok, a Szent-István-

Társulat alelnöke Budapest, dr. Szaghy Ernő tanár
 Budapest, VIII. Horánszky-u. 6., Szana Antal plébános.
 Dobsina, Erényi Károly plébános Mosonszentpéter, Do-
 monkos István plébános Dór (Sopronm.), Németh Gellért
 plébános Alesernáton u. p. Kézdi-Vásárhely, Szepessy
 László tanár Budapest, Gerebenics Sándor plébános Győr-
 Káptalandomb, dr. Németh Ambrus bencés tanár Győr,
 dr. Tell Anathas bencés tanár Győr, Németh Gyula plébá-
 nos Egyházas-Kecső. — **B. F.** Ismerletni fogjuk. —
Sch. B. Ugylátszik ismét elkezdik a régi nótát, hogy az
 a kath. magyar tanítószag kisebbités-re erdőn-mezőn
 visszhangozzék. Csodáljuk, hogy a hiv. Néptanítók Lapja
 ily ténre lépett. Az olyanféle közleményekkel egy cseppet
 sem szolgálja a nemzeti nevelés szent ügyét. A jövő szám
 hozza. — **Sz. F.** Beérkezett. — **Sz. F.** Ha helyi szokás,
 úgy helytelen. Az iskolai szorgalmi időt megszakítani csak
 kivételes és elkerülhetetlen esetekben lehet indokolt. —
L. F. Megtettük. — **Mester.** Az ily természetű közle-
 ményt — az ügy érdekében — csak névaláirással közöl-
 hetjük. Több levélre a jövő számban felelünk.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

A moraváni (Nyitra.) róm. kath. népiskolához osz-
tálytanítói állásra pályázat hirdettetik december 15-ikére.
 Fizetése 800 korona az államségéllyel, lakása egy fűtött
 szobából áll. Tannyelv tót-magyar, tankötelesek száma 50.
 Az iskolaszékre címzett kérvények *Fehérváry Kálmán*
 esperes úrhoz küldendők Hrádek (Nyitra.) u. p. Kocsóc.
 655 1-2

A nyitrahrádeki róm. kath. népiskola osztálytanítói
állására pályázat hirdettetik december 14-ikére. Tannyelv
 tót-magyar. Fizetése 800 korona az államségéllyel; lakása
 egy fűtött szoba, konyha, külön padlás. A hrádeki róm.
 kath. iskolaszékre címzett folyamodványok *Fehérváry*
Kálmán esperes úrhoz küldendők Hrádek (Nyitra.) u. p.
 Kocsóc per Vágújhely. 657 1-2

Kesztoleón (Esztergom m.) megüresedett az ötödik
tanítói állás. Jövedelme: 800 kor. készpénzben és egy
 bútorozott szoba. Pályázhatnak okleveles tanítók. Tót
 nyelv ismerete és a kántoriakban való jártasság kíván-
 tatik. A kántoriakban való segédkezésért külön 50 kor.
 tiszteletdíjat kap. Pályázati határidő *dec 11.* A kérvények
 a kesztői plébániahivatalhoz küldendők. 672 1-1

A 47. számban hirdetett özdögei kántortanítói ál-
lásra a pályázat december 12-ig meghosszabbították. A taní-
 tói fizetés államségéllyel való kiegészítése kérvényeztetni
 fog. Választás ugyanakkor. 665 1-1

Győri püspöki megye.

Vitnyédi (Sopronm.) kath. kántortanítói állomásra
december 15-ig pályázat hirdettetik. Jövedelme: 15 hold
 ingatlan (1200 □ öl), lakás, párhór körülbelül 70 pozsonyi
 mérő rozs és minden pártól 76 fillér, stolaris jövedelem
 s több mellékes a díjlevélben részletezve. Megválasztott
 köteles az osztálytanító fizetéséhez évi 200 koronával
 járulni. Az állomás január 1-én elfoglalandó. Próbaének-
 lés és orgonálásra pályázók folkéretnek. Folyamodványok
 nagys. és főt. *Németh János* prépostplébános úrhoz Kapu-
 várra küldendők. *Iskolaszék.* 639 2-2

Az agfalvi plébániához tartozó **Banfálva** (Wandorf,
 Sopron melletti) fiókköztségben a kántortanítói állásra
 pályázat hirdettetik *dec. 15-ig.* Ezen német-magyar tan-
 nyelvű állomás javadalmazása szabad lakás mellett —
 mely áll két szoba, konyha, egy éléskamra, egy kamra és
 egy istálló — a következő: 1. 2 hold szántóföld és
 házikert hasznélvezete 220 kor. 2. A vallás és tanul-
 mányi alapokból 164 kor. 32 fillér. 3. Minden kath. ház-
 aspártól 4 korona, vegyesvallású házaspártól 2 korona,
 250 kor. 4. Tandij fejében minden iskolásgyermek után
 2 kor, 80 fillér, 150 kor. 5. Saját használatára 4 öl kemény

masibba a község által vagatva és hazhoz szállítva 36 kor. Minden kath. gazdaháztól és minden kath. malomtól 14 mértéki búza 16 kor. 7. A templompénztárból 30 kor. 8. Szőlőilletéki körülbelül 20 kor. 9. Az iskola fűtésére a kath. hitközségtől 40 kor. (ezen összeg a fizetésbe nem számít). Összesen 946 kor. 32 fillér. Folyamodványok *Sátság Lajos* püsp. úrhoz Agfalvára küldendők. 666 1—1

Kalocsai érseki megye.

Zombor szab. kir. város róm. kath. iskolaszéke részéről a helyvárosi tanodában betöltendő két magyar tanfelvételi *tanító állomásra* pályázat hirdették. Netani előéletés esetén az ekként megüresülő magyar tanfelvételi állvárosi, vagy a magyar-bunyevác tanfelvételi tanyai osztály tanítói állomása szintén be fog tölteni. A helyvárosi tanítói állomások évi javadalmazása 1200 korona törzsfizetés és 200 korona lakpénz; a külvárosi 1000 kor. törzsfizetés és 200 kor. lakpénz, a tanyai állomások 800 kor. törzsfizetés, egy szoba és konyhából álló lakás és 600 fillér konyhakert. Ezenfelül az 1893. évi LXVI. t. c. §-a értelmében minden tanító 100 korona ötéves korpótlékban részesül, mely korpótlék öt ízben váltak esedékessé és 500 koronáig emelkedhetik. Az ismétlődő iskolai pótelés ellátásáért külön díj nem jár. Minden felre-
trézés elkerülése céljából kijelentetik az is, hogy az iskolaszékek mindenkorra fenntartja magának azon jogát, mely szerint az egyes osztályok tanítóit a szükséghez képest és belátása szerint — illetményeik megcsökkentése céljából — más osztályba is áthelyezhesse. A hely- és külvárosi állásokra csak okleveles ferfitanítók jelentkezhetnek, a tanyai állásra pályázhatnak okleveles tanítók is, mely megjegyzéssel mégis, hogy a tanítónő férjhezmenetele esetén állásáról minden korpótlás vagy végkielégítés nélkül lemondani tartozik, illetve állása megfűresedettné tekintetik. A fellelően felszerelt kérvények a zombori róm. kath. iskolaszékre címezve alulírottához legkésőbb 1904. évi december 10-ig beérkezzenek. *Fejér Gyula* apát-plébános, iskolaszéki elnök. Zombor. 655 1—1

Kassai egyházmegye.

Nagy-Csebbi (Zempleni.) róm. kath. kántortanító állomási javadalmazása: Lakása két szoba mellékhelyiségek, 800 fillér, 4 kat. hold jövedelme 100 kor., 25 köböl rozs 200 kor., stóla, nisek 120 kor., Tandíjban 600 kor. Okleveles kántortanítók, zene és énekben jártas tanítók pályázhatnak. Tanítási nyelv magyar és tót. Pályázati határidő *december 10.* Az állás azonnal elfoglalandó. Folyamodványok nagy-csebbi plébánára küldendők. Vasúti állomás: Bánoc, posta: Füzesvár. *Mikulovics Bertalan* nagy-csebbi plébános. 654 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Az alsó-szucsói (Trencsényi.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdették. Fizetés 300 kor. 21 fill. rozs 231 kor. 44 fillér, szalma 125 kor., 7 fill. kemény tűzifa 168 kor., földjévedelem 35 kor., stóla-járandóság 192 kor., menszálvány 46 kor. 44 fillér, egyéb jövedelem 56 kor., összesen 1140 kor. 34 fillér, évente kollektá, ötéves korpótlék szabad lakás stb. Választás 1904. *dec. 14-én* deléltől esteig meg, mely alkalommal a személyesen megjelentek között részesülnek. Kellően felszerelt folyamodványok *dec. 12-ig* alulírottához beküldendők. *Károly János* plébános, isksz. elnök. Alsó-Szucs (Trencsényi) megye. 667 1—1

A Lutissai (up. O-Beszterec, Trencsényi.) róm. kath. kántortanítói állásra *dec. 15-ig* pályázat hirdették. Fizetés: 300 korona készpénzben, 160 kor. kántorak után, 100 szántóföld bérlete 14 kor., elegendő tűzifa és lakás. Tanítási nyelv magyarul. Az állomás azonnal elfoglalandó. *Gerben János* iskolaszéki elnök, plébános. 663 1—1

Pécsi egyházmegye.

A baranyabáni róm. kath. elemi népiskolánál a 3-ik kántori állás lemondás folytán üresedésbe jöven, pályázat nyitották. Évi jövedelme: a róm. kath. hitközségtől évi 700 kor., havi előleges részletekben, 4 kmtr. keményfa, helyvár egy szép, a szükséges butorokkal ellátott szoba,

egy 2 ik szobára és kertilletményre az illető számol nem tarthat, mert a fenti összegbe ez beszámított. Köteles az iskolaszék által kijelölt osztályokat vezetni, szükség esetén a kántori teendőkben segédkezni, a növendékeket nyári időben hétköznap, vasár- és ünnepnapokon egész éven át istentiszteletre kísérni, ott reájuk fölügyelni és jó példával hatni. Pályázati határidő *dec. 20.* Választás 22-én. Állomás 1906. jan. 1-én foglalandó el. A kérvények a róm. kath. iskolaszék-elnökséghez nyújtandók be: *Uray Atala*, isksz. elnök. 658 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

A székesfehérvári egyházmegyében levő dunabogdányi róm. kath. kántori állás betöltésére I. évi *december hó 15-iki* határnappal pályázat hirdették. Ezen állomással egybekötött évi jövedelem a következő: 1. Alapítványi szentmisék után a templompénztárból 48 kor. 2. Stólaris jövedelem a hívektől körülbelül 160 kor. 3. Párber és pár-búza megváltás, úgyszintén az egyházi tanácsnál végzendő összes jegyzői teendők fejében 1000 kor. 4. Fűtési és világítási atalány egyházi ének és zene tanítása alkalmával 48 kor. 5. 4 kat. hold és 41 fill. szántóföld s egy kis parlag szőlő 100 kor. 6. A koronauradalomtól 15 köbméter vegyes kemény tűzifa, a hitközség által fuvaroztatva, pénzértéke 96 kor. 7. 3 szoba, konyha, 2 kamra, pince és istállóból álló szabad lakás 160 kor. Összesen: 1612 kor. Ezenfelül remélhető, hogy a koronauradalomtól eddig engedélyezett 15 köbméter vegyes kemény tűzifa ezentúl is ki fog utalványoztatni. A megválasztott kántor köteles a vasárnapi rendes énekes miséken kívül az egyház fő-
ünnepein, valamint a két búcsúnapon a helybeli zenészek segédkezése mellett — Ó Szentsége X. Pius pápa által kiadott körrendelet értelmében — egyházi zenevel megtartani a fomisét és delutáni istentiszteletet; hétköznapokon pedig orgonakisérettel énekelni egyházi szellemben szerkesztett szent énekeket. Továbbá az összes fiú- és lányiskolásokat hetenkint négyszer német és magyar szent énekekre oktatni; a keresztlés, avatás, esketés és temetések alkalmával segédkezni és szabad óráiban a nagyobb iskolásoknak külön oktatási órákat adni az érdeklét szülők külön díjazása mellett. Más hivatalt vagy foglalkozást nem viselhet az illető pályázó. Egyúttal elvárja az egyháztanács azt is, hogy a megválasztott kántor vallás-erkölcsös magaviselete által nemcsak a kántori teendőknél, hanem a nyilvános életben is jó példát adjon a hívőknek. Az istentiszteletnél német és magyar nyelven kell a szent funkciókat végezni. Pályázni kívánó, csakis képesített kántorok és egyúttal okleveles tanítók keresztlés- és házassági levelükkel és működési bizonyítványaikkal kellően felszerelt folyamodványaikat a kerületi esperes úrhoz (lakása: Püszkántó, posta helyben, Pestm.) címezve f. év december hó 14-ig benyújtani és a reá következő napon Dunabogdányban személyesen megjelenni tartoznak. A legközelebbi vasúti állomás Nagymaros, Hont megyében. A megválasztott és megerősített kántor állását lehetőleg a leg-
rövidebb idő alatt köteles elfoglalni. A dunabogdányi róm. kath. *plébániakivatal.* 661 1—2

Szepesi püspöki megye.

Pályázat a szlatvini (up. Szepes-Olaszi) róm. kath. magyar-tót nyelvű kántortanítói állásra. Összes jövedelem: 800 kor. és szabad lakás. Kérvények *dec. 15-ig* az iskolaszéki elnökséghez küldendők. 664 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A szepetneki róm. kath. iskolánál üresedésben levő osztálytanítói állásra *dec. hó 11-ére* pályázat hirdették. Jövedelme: butorozott szobából álló lakás tűtéssel, 600 korona készpénz 50 koronás havi előleges részletekben, 180 kor. államszegélyből, mely a megválasztottnak csak akkor folyósítatik, mikor azt a miniszterium az illető nevére átírja. Az állás azonnal elfoglalandó. Kötelessége a reabizandó mindennapi és ismétlő tanköteleseket oktatni és nevelni, esetleg a kántori teendőkben segédkezni. Kérvények *dec. hó 11-ig* bezárólag alulírottához küldendők. *Szepetnek (Zalam., posta helyben) Berkovich József* plébános. 645 2—2

Hosszúperesztegre (Vasm.) nőtlen róm. kath. féfir osztálytanító kerestetik. Fizetése évi 700 kor., 24 kor. takarítás, bútorozott szoba és fűtésre fa. Okmányok *dec. 15-ig* átadják be. Kántoriakban segédkezni tartozik. Pályázhatnak oklevelesek, esetleg képezdét végzetek. *12 iskolaszék.* 669 1—2

Az ölbői róm. kath. iskolánál üresedésben levő osztálytanítói állásra *dec. 14-ig* pályázat hirdetik. Jövedelme: bútorozott szobából álló lakás, téli fűtési anyaggal, 600 kor. közpénz, havi utólagos részletekben, 200 kor. Államsegély, mely azonban csak akkor folyósítatik, ha a megválasztott nevére a ministerium átírja. Kötelező a rábizandó tankötelesek oktatása és a kántorkönyvben való segédkezés. Tanítónők is pályázhatnak. *Beszámoló Sándor* plébános. 671 1—1

Veszprémi egyházmegye.

A gyiróthi róm. kath. anyahitközségben a kántortanítói állásra pályázat hirdetik *dec. 15-ére*. A tanítói lakás áll: két szoba, konyha, élettár, kamra, istálló és pincéből. A fizetés: 1. 11½ hold szántóföld, ebből 2½ holdat a község munkál, a földek után az adót a község fizeti. 2. 33½ mérő rozs. 3. Párpénz 81 kor. 4. Ismétlődő iskoláért 28 kor. 5. Minden tanköteles gyermek után 1 kor. 40 fillér, állag van 75 tanköteles. 6. Két szekér széná megváltva 60 kor. 7. 24 méter tűzifa. 8. Stolaris illeték 40 kor. 9. Szabad legeltetés minden marháinak. 10. Kollektá-bor körülbelül 3 hekto. 11. Faiskola kezelésért 30 kor. 12. Egy hold szőlő. Azonkívül van a tanítói állomásnak még két hold szőlője, de váltásdíjjal terhelve lévén, csak akkor száll a tanító birtokába, ha a váltásdíjat kitermette. A tannyelv magyar-német. *Fazekas János* plébános, isksz. elnök. 659 1—1

Állást keres négy képezdét végzett és két évig nyilvános iskolánál működött tanítónő. *Jezerniczky Ilona*, Vác. 670 1—1

Róm. kath. kántori állást keres, ki jó hanggal és 15 évi kitűnő működési bizonyítványokkal rendelkezik, családos, magyar-tót nyelvet bír, 31 éves. Cím: róm. kath. *kántortanító Kava*, Péstm. 662 1—1

Az olvasás tanítását és tanulását az eddigi módszerek között legkönnyebbé teszi: ———

«Eljárásom a fonomimika segítségével való olvasás tanításában»

című részletes útmutatást nyújtó vezérkönyv Irta: **Péter József** tanító. II. kiadás Kapható a szerzőnél 1 korona 5 fillér beküldése ellenében (Vág-Sellyén). 636 2—3

Karácsonyi pásztormise,

szóváltott kiadás, orgonára és szőlomokra hangjegyezve, csinosan kötött szövegkönyvvel együtt 3 korona.

Temető-zsebkönyv,

gyertartások, búcsuzatások minden alkalomra, requiemek, halottas énekek stb. 3 kor. 20 fill.

Egyházi énekgyöngyök,

szóváltott énekek orgonára, négyzólamra hangjegyezve, csinos szövegkönyvvel, 3 korona. Kaphatók alulirotnál. 668—1

(Vasvár.) **BARABÁS ISTVÁN.**

Hasznos zeneművek.

- I. **Orgonára.** *Bach:* Könnyű preludiumok és fugák —.65 frt. *Hesse:* Könnyű preludiumok —.65. *Körner:* Gyakorlati orgonász, 646 org. művel 1.80. *Mendelssohn:* Összes org. művei 1.—. *Nemesovits:* Gyakorlati orgonász. Elő-utóját hangjegyzések, pastorelek stb. 1.50. Praludium-Album (100 drábat) —.65. *Rinck:* Gyak. org. iskola 1.80.
- II. **Harmoniumra.** «Harmonium-Album» (Stapf) —.65. «Harmonium-Album» 100 transcriptio 1.20. Choral könyv (90 drábat) —.75. Harm. gyöngy: 80 transcriptio 1.30. *Wanaus:* Harm. iskola 1.—.
- III. **Zongorára.** *Czerny:* 100 gyakorlat —.65. Csardas-Album 1.—. Indulo-Album, 45 drábat 1.—. Magyar Dalalbum, 260 drábat 1.30.
- IV. **Hegedűre.** *Hermann:* Hegedű iskola 1.80. *Hohman:* Hegedű iskola 1.30. *Kreutzer:* 42 Etűd —.70. Strauss-Album 30 tancdarab 1.80.

Arak forintokban. 660—1
Bármely egyéb zenemű kapható.

BRICHTA E. zeneműkereskedése

Török-Bálint (Pest mellett).

24 eredeti dallamos praeludium

utalványon rendelve csak 1.50 kor.
utánvételes rendelés 55 fillérrel többé
kerül.

Szeged 6. **Zámbó Károly** kántor.

602 4—5

Orgonaépítési műintézet.

Rieger Testvérek

villamosgépekkel berendezett cs. és kir.
udvari orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

cs. és kir. udvari szállítók, a Sentsir lovagja, a Ferencz József-rend lovagja.

A pánsi és becsi világtaláláson stb. helyről kitüntetve.

Legolcsóbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett kiváló tiszta legyomású csőrendszerint (pneumatikai) tartós, nemes hangu orgonákat szállít. 30 év óta 180 orgonát szállított. Mindennemű orgonajavításokat és hangolásokokat a legmerészebb árban és lelkiismeretes pontossággal teljesít. Orgona-jokarban tartása merészebb árban elváltatják. Tervezetek és rajzok kivanatra díjtalanul.

Legalkalmasabb Karácsonyi ajándékkönyvek felnőttek számára

a „Családi Regénytár“ eddig megjelent kötetei, úgy mint:

I. és II. kötet.
Germaine eszménye
Regény. — Irta *Montal Maria*.
Fordította *Szentanna*.

D'Arbout ezredes három párbjaja
Elbeszélés. — Irta *Beauvau d'Harvrou*.
Fordította *dr. Rada L.*

III. kötet.
Utak az életben
Elbeszélés. — Irta *Cyprien*.

IV. kötet.
Filemon ezredes
Elbeszélés. — Irta *C. De Louisaud*.
Fordította *J. Vilson*.

Hol a boldogság?
Elbeszélés. — Irta *Musset Charles*.
Fordította *Bán Aladár*.

V. és VI. kötet.
Eszter ♡ ♡ ♡ ♡ ♡
Eredeti irányszegény az alkohóizmussal.
— Irta *X. L. ... grófné*.

VII. és VIII. kötet.
Eliane ♡ ♡ ♡ ♡ ♡
Regény. — Irta *Graven Agostine*.
Fordította *dr. Rada L.*

IX. kötet.
Rajzok a kuruc világból
Irta *Könes István*.

X. XI. és XII. kötet.
A vértanu szelleme
Történelmi regény. — Irta *Filds Károly*.

XIII. kötet.
Ugy, amint volt
Elbeszélés. — Irta *Büttner Julia*.

XIV. kötet.
A Mária-kép ♡ ♡
Elbeszélés. — Irta *Boud M.*
Fordította *Székely János*.

XV. kötet.
Anyaföldön ♡ ♡ ♡
Elbeszélés. — Irta *Cyprien*.

XVI. és XVII. kötet.
Don Luis Coloma elbeszélései
Spanyol eredeti után fordította
Járdi Bernárdin.

XVIII. kötet.
A kékruhás asszony
Irta *Csapodi István*.

Psyche lámpája
Elbeszélés. — Irta *Léon de Tinscan*.
Fordította *A. ...*

XIX. kötet.
Hric és az úrfi
Elbeszélés. — Irta *dr. Franko Iván*.
Fordította *Zsáboos Kálmán*.

XX. XXI. XXII. és XXIII. köt.
A leánymamák fia
Víg regény. — Irta *Könes István*.

XXIV. és XXV. kötet.
A hiábavaló gazdagság
Irta *Jeanne Mairat*. Francia eredetű.
Fordította *dr. Rada István*.

Az utolsó betét
Elbeszélés. — Irta *Mrs. Parle Teeling*.
Angolból fordította *G. M.*

**Egy
kötet
ára
1
korona.**

XXVI. kötet.
Falusi történetek
Elbeszélés. — Irta *Vörtesy Gyula*.

XXVII. kötet.
Az ezer tó országából
Finn elbeszélés. — Finn eredetű.
Fordította *Bán Aladár*.

XXVIII. és XXIX. kötet.
Budai históriák
Irta *Tarcsai György*.

XXX. kötet.
A Karassó mellől
Elbeszélés. — Irta *Neumayer K. D.*

XXXI. és XXXII. kötet.
Két világ között
Regény. — Irta *Andor József*.

XXXIII. és XXXIV. kötet.
Masolino ♡ ♡ ♡
Regény Zsigmond király korából.
Irta *Tarcsai György*.

XXXV. és XXXVI. kötet.
Küzdelmek ♡ ♡ ♡
Olasz regény. — Irta *Enrika Castelnuovo*. Ford. *M. Hebrorszky Julia*.

XXXVII. kötet.
A méltóságos asszony emberei
Elbeszélés. — *G. Büttner Julia*.

XXXVIII. és XXXIX. kötet.
Sampaulo grófné
Angol regény. — Irta *Henry Harland*.
Ford. *G. M.*

XL. kötet.
A zengő hegy
Bükkvidéki históriák. — Irta *Tarcsai György*.

A „Családi Regénytár“ egyes kötetei külön is megrendelhetők a

SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkiadóhivatalában

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.

könyvkereskedésében

Budapest, IV., Kecskeméti-u. 2. sz.